

Sygn. akt I C 1240/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : **SSO Dorota Stawicka-Moryc**

Protokolant : Robert Purchalak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 01 października 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa J. B. (1)

przeciwko J. B. (2)

o ochronę prawa do grobu

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód J. B. (1) w pozwie skierowanym przeciwko J. B. (2) wniósł o nakazanie pozwanemu J. B. (2) przeniesienia zwłok żony M. B. (1) z grobu znajdującego się na cmentarzu położonym w O. przy ul. (...), kwatera numer (...), numer grobu (...), do innego grobu, w terminie dwóch tygodni od daty uprawomocnienia się wyroku. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w 1989 roku opłacił miejsce pod grobowiec rodzinny na cmentarzu położonym w O., przy ul. (...), kwatera nr (...), nr grobu (...), którego aktualna wartość wynosi 2500zł. Powód podkreślał, że jest jedynym dysponentem ww. miejsca pochówku zmarłych. Pozwany natomiast pochował w powyższym grobowcu małżonkę M. B. (1), na co wedle powoda nie otrzymał on zgody. Powód wyjaśniał, że sporny grobowiec przeznaczony dla siebie i swojej najbliższej rodziny. Ponadto w grobowcu tym spoczywają rodzice stron. W sierpniu 2011 roku powód dowiedział się, że pozwany pochował w rodzinnym grobie M. B. (1). Powód wskazał, że podstawę prawną jego roszczenia stanowią przepisy art. 222§2 k.c. w zw. z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany podkreślał, że przedmiotowy grobowiec został wybudowany w 1989 r. po śmierci ojca stron B. B. (1) w dniu (...) r. Miejsce na pochówek zostało wskazane przez zarządcę cmentarza. Po wskazaniu miejsca pochówku pozwany wraz z braćmi T. i J. przystąpili do wykopywania grobowca. Powód nie uczestniczył w pracach przy budowie grobowca. Pozwany wskazywał, że przedmiotowy grobowiec został wybudowany dla członków rodziny B., nie zaś jak twierdzi powód, dla rodziny powoda. Wolą matki stron było, aby grobowiec ten przeznaczony był dla całej rodziny, a nie tylko dla rodziny powoda. Po śmierci matki stron jej ciało również zostało złożone w przedmiotowym grobowcu. Pozwany podnosił, że powód wiedział o tym, że jego małżonka zostanie pochowana w grobowcu rodzinnym i nie sprzeciwił się temu. Dopiero na pogrzebie pozwany dowiedział się o tym, że J. B. (1) nie życzy sobie, by małżonka pozwanego tam spoczęła. O tym, kto zostanie pochowany w rodzinnym grobowcu decydowała cała rodzina, w tym również powód, który przed pogrzebem nie wyraził żadnego sprzeciwu co do pochowania swojej bratowej w tym grobie. Pozwany podkreślał, że w rodzinnym grobowcu jako pierwsi zostali pochowani B. B. (1) i J. B. (1). Na skutek ich pochowania powstało dla ich zstępnych wspólne prawo do grobu. Prawo to przysługuje również

pozwanemu, jako ich synowi, dlatego nie ma żadnego znaczenia twierdzenie powoda, że to on wybudował i opłacił grobowiec, choć i tak to twierdzenie jest nieprawdziwe. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, pozwany wskazywał, że powód nie jest i nigdy nie był właścicielem spornego grobowca, albowiem grób jest w sposób istotny powiązany z terenem cmentarza, a jego odłączenie wraz z zachowaniem jego charakteru i przeznaczenia jest w zasadzie niemożliwie. Prawo do grobu ma charakter osobisty i majątkowy, jednakże nie jest prawem własności. Samo zatem uiszczenie opłaty za grób nie ma wpływu na prawo do niego. Pozwany zarzucał również, że roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a mianowicie narusza prawo pozwanego do grobu, do pochowania zwłok żony w rodzinnym grobowcu oraz do decydowania o przeznaczeniu wolnych miejsc w grobowcu rodzinnym dla pochowania dalszych zmarłych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. B. (1) i pozwany J. B. (2) są braćmi. W dniu (...) roku zmarł ojciec stron B. B. (1). Po jego śmierci, matka stron przekazała powodowi pieniądze na wykupienie miejsca na pochówek B. B. (1). W dniu 16 maja 1989 roku powód opłacił miejsce na cmentarzu przy ulicy (...) w O., kwatery numer (...). Po wykupieniu miejsca na cmentarzu, pozwany J. B. (2) oraz jego bracia: A. B., T. B. (1) i J. B. (3) przystąpili do wykopywania grobowca rodzinnego w miejscu wskazanym przez zarządcę cmentarza. Przy budowie grobu pomagał również murarz T. B. (2). Koszty związane z budową grobowca i oraz pogrzebem B. B. (1) pokryła matka stron, J. B. (1).

(dowód: dowód wpłaty k. 5, dokumentacja zdjęciowa k. 116-118, zeznania świadka A. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:07:17 do 00:22:25, zeznania świadka E. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:22:54 do 00:36:04, zeznania świadka J. B. (3) e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:36:25 do 00:48:16, zeznania świadka S. J. (1) e-protokół rozprawy z 05.03.2013 r. od 00:02:40 do 06:10:46, zeznania świadka T. B. (2) k. 886, zeznania świadka S. B. e-protokół rozprawy z 05.03.2013 r. od 00:25:49 do 00:34:30, zeznania świadka D. B. e-protokół rozprawy z 05.03.2013 r. od 00:34:42 do 00:39:37, przesłuchanie pozwanego J. B. (2) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:43:40 do 00:48:07)

Zgodnie z życzeniem matki stron oraz poczynionymi przez nią ustaleniami z dziećmi, grobowiec wykopiony na cmentarzu przy ul. (...) w O. miał być grobowcem rodzinnym, przeznaczonym dla B. i J. B. (1) oraz innych członków rodziny stron. Przedmiotowy grobowiec przeznaczony jest dla około 6 osób.

(dowód: dokumentacja zdjęciowa k. 116-118, zeznania świadka A. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:07:17 do 00:22:25, zeznania świadka E. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:22:54 do 00:36:04, zeznania świadka T. B. (2) k. 886, zeznania świadka S. B. e-protokół rozprawy z 05.03.2013 r. od 00:25:49 do 00:34:30, zeznania świadka D. B. e-protokół rozprawy z 05.03.2013 r. od 00:34:42 do 00:39:37, zeznania świadka J. B. (4) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:07:10 do 00:16:50)

Rodzice stron – B. i J. B. (1) mieli jedenaścioro dzieci, w tym powoda i pozwanego. Troje spośród rodzeństwa stron to jest: M. B. (2), R. B. i T. B. (1) już nie żyją. Wymienieni bracia stron nie zostali pochowani w rodzinnym grobowcu.

(dowód: zeznania świadka E. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:22:54 do 00:36:04, zeznania świadka J. B. (3) e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:36:25 do 00:48:16, zeznania świadka S. B. e-protokół rozprawy z 05.03.2013 r. od 00:25:49 do 00:34:30, przesłuchanie pozwanego J. B. (2) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:43:40 do 00:48:07)

W dniu 06 marca 2010 roku zmarła matka stron J. B. (1). Zgodnie z jej wolą, pochowano ją w rodzinnym grobie na cmentarzu przy ul. (...) w O..

(dowód: zeznania świadka E. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:22:54 do 00:36:04, przesłuchanie powoda J. B. (1) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:37:16 do 00:43:00,

przesłuchanie pozwanego J. B. (2) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:43:40 do 00:48:07)

W dniu (...) r. zmarła żona pozwanego J. B. (2), M. B. (1). Powód przed pogrzebem poinformował swoje rodzeństwo, w tym powoda, o zamiarze pochowania małżonki w grobowcu, w którym spoczywają ich rodzice. Przed datą pogrzebu, żaden z braci ani siostr pozwanego nie wyraził sprzeciwu co do planowanego miejsca pochówku M. B. (1).

(dowód: zeznania świadka A. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:07:17 do 00:22:25, zeznania świadka S. J. (1) e-protokół rozprawy z 05.03.2013 r. od 00:02:40 do 00:10:46, przesłuchanie pozwanego J. B. (2) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:43:40 do 00:48:07)

Małżonka pozwanego pozostawała w dobrych relacjach ze swoimi teściami J. i B. B. (1). M. B. (1) opiekowała się matką stron, gdy ta była chora, przygotowywała jej posiłki, pomagała w codziennych czynnościach, takich jak mycie, ubieranie. Matka stron, przed śmiercią, przez okres trzech lat zamieszkiwała z pozwanym i M. B. (1).

(dowód: zeznania świadka A. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:07:17 do 00:22:25, zeznania świadka E. B. e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:22:54 do 00:36:04, zeznania świadka J. B. (3) e-protokół rozprawy z 13.12.2012 r. od 00:36:25 do 00:48:16, zeznania świadka J. B. (4) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:07:10 do 00:16:50, zeznania świadka B. B. (2) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:17:31 do 00:22:00, zeznania świadka M. D. e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:22:59 do 00:30:15, przesłuchanie pozwanego J. B. (2) e-protokół rozprawy z 18.06.2013 r. od 00:43:40 do 00:48:07)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód J. B. (1) domagał się „nakazania pozwanemu J. B. (2) przeniesienia zwłok żony M. B. (1) z grobu znajdującego się na cmentarzu położonym w O. przy ul. (...), kwatera numer (...), numer grobu(...), do innego grobu, w terminie dwóch tygodni od daty uprawomocnienia się wyroku”;

Z treści pozwu wynikało, że pozwany w przedmiotowym grobie, wbrew woli powoda, pochował w 2011 roku swoją żonę M. B. (1). Jako podstawę prawną swojego roszczenia powód wskazywał przepisy art. 222§2 k.c. w zw. z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2011, nr 118, poz. 687 j.t.). Art. 222 k.c. stanowi, że właściciel rzeczy może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba, że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą (§1). Przeciwno osobie, która narusza własność w inny sposób, aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie naruszeń (§2).

Zgodnie z art. 15 powołanej wyżej ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, ekshumacja zwłok i szczątków może być dokonana:

- 1) na umotywowaną prośbę osób uprawnionych do pochowania zwłok za zezwoleniem właściwego inspektora sanitarnego;
- 2) na zarządzenie prokuratora lub sądu;
- 3) na podstawie decyzji właściwego inspektora sanitarnego w razie zajęcia terenu cmentarza na inny cel.

Charakter prawny tzw. "prawa do grobu" był przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu uchwały z dnia 2 grudnia 1994 r., III CZP 155/94 (OSNC 1995, nr 3, poz. 52) wskazano, że wprowadzenie grób (grobowiec) nie może być przedmiotem odrębnej od gruntu własności, przedmiotem użytkowania wieczystego, ani ograniczonego prawa rzeczowego, to jednak może być przedmiotem określonych uprawnień, zarówno o charakterze majątkowym, jak i o charakterze wyłącznie osobistym. Zewnętrznym przejawem tych pierwszych są np. poniesione wydatki na urządzenie grobu, ponoszenie opłat na rzecz Zarządu Cmentarza itp.; niemajątkowym zaś elementem prawa do grobu jest uprawnienie do pochowania w nim zmarłego (art. 10 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach

i chowaniu zmarłych). Pierwotnym źródłem tych uprawnień jest umowa, na mocy której zarząd cmentarza oddaje osobie zainteresowanej miejsce na grób. Zazwyczaj powodem zawarcia tej umowy jest nabycie prawa do złożenia w grobie zwłok, wszakże z chwilą złożenia do grobu zwłok, prawo do grobu obejmuje urządzenie jego wystroju, wystawienie nagrobka itp. Te zewnętrzne przejawy prawa do grobu, mimo że wiążą się z wydatkami, mają charakter osobisty. Jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy w powołanej wyżej uchwale, takie prawo do grobu nie może być przedmiotem działu spadku ani podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami. Chodzi oczywiście o prawo do grobu, obejmujące zarówno elementy o charakterze majątkowym, jak i elementy o charakterze wyłącznie osobistym. W tym też kontekście nie sposób mówić o prawie własności grobu, zaś uprawnienia wynikające z uzyskania miejsca na cmentarzu, uiszczanie opłaty za korzystanie z takiego miejsca i wybudowanie grobu należy traktować jako swoisty stosunek cywilnoprawny.

Sąd Najwyższy, w uchwale z dnia 2 grudnia 1994 r., III CZP 155/94, wskazał jednoznacznie, iż w jednym tylko wypadku prawo do grobu może być prawem o charakterze wyłącznie majątkowym. Mianowicie będzie tak wówczas, gdy w grobie nie została złożona żadna osoba zmarła, a mające charakter niemajątkowe uprawnienie osoby, która nabyła prawo do grobu, do decydowania o przeznaczeniu grobu - wygasa i nie ma innej osoby, której uprawnienie to przysługuje. W sytuacji natomiast, gdy w grobie wielomiejscowym pochowana została choćby tylko jedna osoba zmarła, osobom bliskim tej osoby przysługuje uprawnienie do dokonywania na jej grobie czynności kultu pamięci zmarłego. Z tym uprawnieniem o charakterze osobistym niewątpliwie wiąże się to, co leży u podstaw art. 10 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 1972 r. Nr 47, poz. 298 z późn. zm.). Przepis ten określa wyłącznie osoby, którym przysługuje prawo pochowania zwłok, a więc to uprawnienie, które stanowi istotę niemajątkowego elementu prawa do grobu. Innymi słowy, skoro przepis art. 10 określa wyłącznie osoby uprawnione do pochowania zwłok, a jest to element składowy prawa do grobu, to w sposób pośredni określa on uprawnienia do dysponowania grobem.

Jeżeli zatem w grobie spoczywają już zwłoki określonej osoby uprawnionej do pochowania, to na skutek pochówku następuje zdominowanie uprawnień niemajątkowych i w związku z tym dopuszczalność rozporządzenia prawem do grobu wygasa. Z powyższego wynika więc, że osoba, która wybudowała grób na podstawie zawartej przez siebie umowy z zarządem cmentarza i uiściła należną opłatę cmentarną, z chwilą pochowania pierwszego zmarłego, nie może już bez porozumienia z osobami, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy decydować samodzielnie o pochowaniu w tym grobie innych zmarłych (wyrok Sądu Najwyższego z 03.12.2010 r., I CSK 66/10, LEX nr 738085).

Niewątpliwym jest, że dla członków rodziny zmarłego nie jest obojętne, kto zostanie pochowany w wolnych jeszcze miejscach grobu. Dyspozycje w tym względzie mogą wynikać z woli osoby, która jako pierwsza została pochowana w tym grobie, i powinny być one respektowane przez osoby mające prawo do grobu. Osoby te, ze względu na kult pamięci zmarłego, który pochowany został w grobie, mogą też mieć własne, określone w tym przedmiocie stanowisko. To, kto ma być pochowany w nie zajętych miejscach grobu, może też być przedmiotem porozumienia osób, które nabyły prawo do grobu. Porozumienie takie rodzi uprawnienie do pochowania w grobie i stanowi o posiadaniu przez osobę uprawnioną prawa do grobu.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przedmiotowy grobowiec został wybudowany po śmierci ojca stron w 1989 roku. Jak wynika z zeznań świadków m. in. A. B., E. B., J. B. (3), S. J. (1), T. B. (2), D. B. oraz z przesłuchania pozwanego, pieniądze na zakup miejsca na cmentarzu oraz kupno nagrobka, przekazała powodowi jego matka J. B. (1). Wymienieni świadkowie wskazywali, że w budowę przedmiotowego grobu zaangażowany był pozwany J. B. (2) wraz z braćmi A., T. i J. B. (3). Przy budowie pomagał również znajomy stron, murarz T. B. (2). Z powołanych wyżej zeznań świadków zdaniem Sądu można wnioskować, że w budowę grobowca oraz przygotowanie pogrzebu ojca stron – B. B. (1), zaangażowani byli wszyscy członkowie jego najbliższej rodziny, a więc nie tylko powód, lecz również pozwany i reszta rodzeństwa stron.

Opierając się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym w szczególności na zeznaniach świadków A. B., E. B., S. B., D. B., J. B. (4), B. B. (2), M. K., zdaniem Sądu niewątpliwie można przyjąć, że przedmiotowy grobowiec, zlokalizowany na cmentarzu przy ul. (...) w O., miał charakter grobowca rodzinnego, został on wybudowany dla

rodziców stron (najpierw pochowano w nim ojca, a potem matkę stron). Z uwagi na to, że wielkość grobu pozwalała na umieszczenie w nim również innych osób (z relacji świadków i załączonych zdjęć wynika, że grobowiec przeznaczony jest dla 6 osób), zgodnie z przyjętymi ustaleniami, w grobie tym mieli być pochowani również inni członkowie rodziny stron, w zależności od ich osobistej woli oraz woli ich bliskich.

Zgodne zeznania świadków potwierdzają okoliczność, że troje spośród rodzeństwa stron zostało pochowanych w innych niż przedmiotowy grobach, co dowodzi temu, iż nie każdy członek rodziny stron (lub jego bliscy) wyrażał wolę pochowania go w przedmiotowym grobie. Zauważyć dodatkowo należy, że zmarli rodzice stron mieli jedenaścioro dzieci, z których większość założyła swoje rodziny. Niewątpliwie grobowiec rodzinny nie był wystarczający dla nich wszystkich, dlatego oczywistym było, że nie wszyscy z rodzeństwa mogli zostać w nim pochowani.

W przekonaniu Sądu między stronami i ich rodzeństwem nie było ustaleń, że we wspólnym grobowcu będą leżeli tylko rodzice (jak twierdził powód), gdyż, jak wynika z zeznań świadków, grobowiec ten jest stosunkowo duży i daje możliwość pochowania w nim również innych osób. Wedle Sądu nie było również między rodzeństwem takich ustaleń, że przykładowo małżonkowie rodzeństwa nie będą mogli tam spocząć. Zeznania świadków potwierdzają okoliczność, że w spornym grobowcu, oprócz rodziców stron mogli być pochowani inni członkowie rodziny, niezależnie od stopnia pokrewieństwa czy powinowactwa.

W świetle poczynionych ustaleń Sądu należało stwierdzić, że fakt, pochowania w spornym grobie zmarłej M. B. (1), nie może być uznany za naruszenie przysługującego powodowi prawa do grobu. Podkreślić bowiem należy, że po śmierci rodziców stron, zarówno powód, jak i pozwany oraz ich pozostałe rodzeństwo uzyskali prawo do decydowania o tym, kto zostanie pochowany w rodzinnym grobowcu. Prawo takie niewątpliwie miał również pozwany, który uznał, iż będzie tam spoczywała jego żona M. B. (1). Przy ocenie zgłoszonego w pozwie żądania niebagatelne znaczenie ma również okoliczność, iż w dacie pochówku M. B. (1), cała rodzina stron, w tym również obecny na pogrzebie powód, nie zgłosiła sprzeciwu co do miejsca pochowania małżonki powoda. Wbrew twierdzeniom powoda, Sąd przyjął, opierając się m.in. na przesłuchaniu pozwanego oraz świadka S. J. (2), iż przed pogrzebem M. B. (1), powód wiedział o zamiarach pozwanego co do miejsca pochówku jego żony i w sposób dorozumiany wyraził na to zgodę. O miejscu pochówku informowani byli również pozostali członkowie rodziny i nikt oficjalnie nie zgłosił w tym przedmiocie żadnego sprzeciwu. Dopiero, narastający między stronami konflikt, o którym wspominali na rozprawie świadkowie, spowodował, że powód zaczął stanowczo sprzeciwiać się decyzji brata, jednakże miało to miejsce już po pogrzebie M. B. (1).

Reasumując powyższe Sąd uznał, że po śmierci B. B. (1), wszystkie dzieci B. i J. B. (1) (rodziców stron) miały prawo do wybudowanego wspólnym wysiłkiem grobu i nie ma w tym przypadku znaczenia okoliczność, że w dokumentach jako dysponent grobu widniał wyłącznie powód, jako osoba, która de facto załatwiała formalności związane z wykupem i budową grobowca. Skoro zatem pochówek M. B. (1) nastąpił przy dorozumianej zgodzie wszystkich członków rodziny stron, to nie ma podstaw żądanie powoda dotyczące usunięcia zwłok M. B. (1) z rodzinnego grobowca.

Jednocześnie wypada podnieść, iż zgłoszone w pozwie roszczenie stanowi naruszenie zasad współzycia społecznego, albowiem ze zgodnej relacji wielu świadków wynikało, że zmarła M. B. (1) była osobą bliską dla rodziców powoda i pozwanego; przed śmiercią opiekowała się matką stron, przygotowywała jej posiłki, pomagała jej w myciu i ubieraniu. Pochówek M. B. (1) w rodzinnym grobie stanowił zatem akt woli nie tylko pozwanego, ale był także zgodny z wolą pochowanej w nim wcześniej matki stron, która pozostawała w bliskich stosunkach z synową.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił powództwo w całości.

Orzeczenie o kosztach wydano stosownie do art. 98 k.p.c. który stanowi, iż strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do dochodzenia praw i celowej obrony. W niniejszej sprawie powód w całości przegrał sprawę, dlatego obowiązany jest zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty, na które złożyły się uiszczone przez pozwanego opłaty kancelaryjne za wydanie zapisu rozprawy na płycie DVD-R, w łącznej kwocie 25 zł.

Zarządzenie:

1. odnotować;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda;
3. kal. 14 dni.